

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ  
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ**

---

# **МАТЕРІАЛИ**

**міжнародної науково-практичної конференції  
молодих учених**

**«Проблеми та перспективи  
забезпечення цивільного захисту»**

**Черкаси – 2026**

**УДК 614.8; 614.84; 614.83; 623.26; 504.05; 504.06; 351.861; 623.45**

Проблеми та перспективи забезпечення цивільного захисту: матеріали міжнародної науково-практичної конференції молодих учених. Черкаси: НУЦЗ України, 2026. 611 с. Матеріали опубліковано українською та англійською мовами.

Збірник містить матеріали доповідей учасників міжнародної науково-практичної конференції молодих учених на базі Національного університету цивільного захисту України. Розглянуто аспекти вдосконалення цивільного захисту держави.

У публікаціях висвітлено широкий спектр актуальних питань, що стосуються сучасних стратегій профілактики надзвичайних ситуацій, інноваційних методів гасіння пожеж та оптимізації управління оперативно-рятувальними підрозділами. Значну увагу приділено розробленню та впровадженню безпілотних систем, робототехніки, автоматичних систем безпеки, а також питанням радіаційного, хімічного захисту та протимінної діяльності. Автори аналізують екологічні аспекти техногенної безпеки, психологічні особливості роботи в екстремальних умовах та сучасні підходи до публічного управління у сфері цивільного захисту.

Матеріали призначені для інженерно-технічних працівників Державної служби України з надзвичайних ситуацій, науково-педагогічного складу, ад'юнктів, слухачів, студентів та курсантів закладів вищої освіти України та інших країн світу.

*Рекомендовано до друку засіданням  
науково-інноваційного центру  
Національного університету цивільного захисту України  
(протокол № 30 від 30 березня 2026 року)*

*Дозволяється публікація матеріалів збірника у відкритому  
доступі комісією з питань роботи із службовою інформацією  
у Національному університеті цивільного захисту України  
(протокол № 3 від 18 березня 2026 року)*

## **РОЛЬ ПСИХОЛОГІЧНОГО СУПРОВОДУ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ БЕЗПЕЧНИХ УМОВ ПРАЦІ ПІД ЧАС ВІЙНИ**

Яременко К.Ю., курсантка, НУЦЗ України  
НК – Цимбал Б.М., д.держ.упр., доцент, НУЦЗ України

В умовах війни безпека праці перестає обмежуватися дотриманням виключно технічних норм та організаційних регламентів, оскільки ключовим чинником надійності професійної діяльності стає психоемоційний стан працівника. Тривалий вплив загроз життю, невизначеності, втрат та постійного напруження трансформує психологічні чинники з фонових умов у самостійні детермінанти виробничої небезпеки. За таких обставин ігнорування психосоціального виміру знижує ефективність системи охорони праці, оскільки формально безпечні умови не гарантують безпечної поведінки працівника в умовах хронічного стресу [1].

Специфіка воєнного часу полягає в накладанні екстермальних стресорів (бойові дії, втрати, вимушене переміщення, інформаційне перенавантаження) на щоденні професійні навантаження, що спричинює стійке психоемоційне напруження, яке, в свою чергу, проявляється порушенням концентрації уваги, зниженням здатності до саморегуляції, емоційною нестабільністю та когнітивною втомою, що безпосередньо підвищує ймовірність помилкових рішень та аварійних ситуацій на робочому місці. У цих умовах психоемоційний стан персоналу стає критично важливим елементом системи безпеки праці, оскільки саме він визначає надійність і безпечність професійної діяльності [2].

Психологічний супровід у такій ситуації виступає системоутворювальним механізмом забезпечення безпечних умов праці, виконуючи роль управління психосоціальними ризиками. З позицій сучасної психологічної науки психологічний супровід розглядається як процес формування здатності до саморегуляції та адаптивного функціонування в умовах тривалої кризи, що забезпечує не лише індивідуальну психологічну стійкість, а й системну безпеку організації в умовах воєнного стану [3]. Його зміст включає своєчасне виявлення ознак емоційного виснаження, тривожності та дезадаптації, підтримку психологічної готовності працівників до діяльності в умовах підвищеної небезпеки, а також зниження ймовірності людської помилки як провідного чинника аварійності.

Таким чином, інтеграція психологічного супроводу в систему охорони праці є ключовою стратегією профілактики психосоціальних ризиків і збереження ефективності трудової діяльності під час війни.

### **ЛІТЕРАТУРА**

1. Журавель А. П. Психологічний супровід оперативно-службової діяльності особового складу підрозділів охорони державного кордону України : автореф. дис. ... канд. психол. наук : 19.00.09 / Нац. акад. Держ. прикордон. служби України ім. Б. Хмельницького. Хмельницький, 2006. 20 с.
2. Бужанська М. В. Актуальні проблеми безпеки праці під час воєнного стану в Україні. Вісник Херсонського національного технічного університету. 2023. № 4 (87). С. 414–418.
3. Максименко С. Д. Практикум із групової психокорекції : підручник. Київ : Слово, 2015. 752 с.